

คุณธรรมจริยธรรมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสม
Morality, Ethics, and Use of Information Technology for Appropriateness
in Presenting Information

มนัสวี ศรีนนท์

Manatsawee Srinont

สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

Institute for Innovative Learning, Mahidol University

E-mail: b_av7@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 22 กรกฎาคม 2565

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 29 สิงหาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 29 สิงหาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์นี้ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์คุณธรรมจริยธรรมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสม ผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่าผู้นำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีคุณธรรมจริยธรรมดังนี้ 1. ต้องมีความละเอียดใจในการนำเข้าสู่ข้อมูลเท็จ สอดคล้องกับที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้มีจิตเมตตาแนะนำเสนอข้อมูล 2. ต้องมีความเกรงกลัวต่อผลที่จะเกิดขึ้นต่อการสร้างข้อมูลเท็จ สอดคล้องกับที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้มีศีล 3. ต้องมีความนึกคิดที่ดี ไม่เผลอสติจนทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง สอดคล้องกับที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้มีความเพียรในอธิจิต และ 4. ต้องมีความตระหนักรู้สึกตัวอยู่เสมอ เข้าใจตามข้อเท็จจริงของเรื่องราว สอดคล้องกับที่พระพุทธเจ้าตรัสสอนให้ไม่ว่าร้ายใครและไม่ทำร้ายใคร

คำสำคัญ : คุณธรรมจริยธรรม, เทคโนโลยีสารสนเทศ, พระพุทธเจ้า

ABSTRACT

The aim of this article is to study and analyze the morality and ethics of using information technology to present information appropriately. The results of the analysis revealed that reporters through information technology must have the following moralities and ethics; 1) the reporters must be ashamed to enter false information in accordance with what the Lord Buddha taught in terms of having a compassionate mind to present information; 2) the reporters must be fear of the consequences of creating false information in accordance with what the Lord Buddha taught in terms of being moral; 3) the reporters

must be conscious, not mindless until doing the wrong action in accordance with what the Lord Buddha taught in terms of persevering in the higher mentality; and 4) the reporters must be aware at all times and understand the facts of the information in accordance with what the Lord Buddha taught in terms of not having bad speech and not hurting anyone.

Keywords : the morality and ethics, information, the Lord Buddha

1. บทนำ

เรื่องราวต่อไปนี้เป็นเนื้อหาที่ผู้เขียนจะนำเสนอให้ทราบกันโดยไม่ต้องใช้เวลามากนักในการอ่านศึกษา โดยเป็นเรื่องเกี่ยวกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวของทุกคนมากและเป็นเรื่องที่คนในยุคนี้ไม่มีใครไม่ได้เกี่ยวข้อง กล่าวคือสิ่งที่เรียกว่าเทคโนโลยีสารสนเทศที่แต่ละคนใช้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต เช่น นักเรียนก็ใช้สิ่งเหล่านี้เพื่อการศึกษาหาความรู้หรือเพื่อความบันเทิง องค์กรหรือสถาบันการศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ เป็นต้น เรื่องนี้จึงเป็นประเด็นที่ควรจะได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ให้เห็นถึงประโยชน์หรือคุณค่าที่เกิดขึ้นกับผู้คนในสังคม แต่ถ้าทุกคนในสังคมใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมแล้ว เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถทำลายความเป็นคนและสังคมได้เหมือนกัน สำหรับบริษัทแห่งการมีคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสมเป็นเรื่องที่จะไม่กล่าวถึงไม่ได้ ด้วยว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสมนั้นจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการมีคุณธรรมจริยธรรมประกอบด้วยนั่นเอง ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้จนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและการทำงานได้อย่างเหมาะสม ไม่เป็นพิษภัยหรือเป็นโทษกับทุกฝ่าย ต่อไปนี้ ผู้เขียนจะได้นำเสนอรายละเอียดเรื่องนี้ตามหลักการเป็นลำดับไป

2. คุณธรรมจริยธรรมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสม

ปัจจุบันการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกองค์กร การเชื่อมโยงสารสนเทศผ่านทางคอมพิวเตอร์ทำให้สิ่งที่มีค่ามากที่สุดของระบบคือข้อมูลและสารสนเทศอาจถูกจารกรรม ถูกปรับเปลี่ยน ถูกเข้าถึงโดยที่เจ้าของไม่รู้ตัว ถูกปิดกั้นขัดขวางให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ หรือถูกทำลายเสียหายไป ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ไม่ยากบนโลกของเครือข่าย โดยเฉพาะเมื่ออยู่บนอินเทอร์เน็ต ดังนั้น การมีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีนำเสนอข้อมูลจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ กล่าวคือผู้ใช้หรือนำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นจะต้องปฏิบัติตามหลักการดังนี้

1. ไม่ควรให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ
2. ไม่บิดเบือนความถูกต้องของข้อมูลให้ผู้รับคนต่อไปได้ข้อมูลที่ผิด
3. ไม่ควรเข้าถึงข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
4. ไม่ควรเปิดเผยข้อมูลกับผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาต
5. ไม่ทำลายข้อมูล
6. ไม่เข้าควบคุมระบบบางส่วนหรือทั้งหมดโดยไม่ได้รับอนุญาต

7. ไม่ทำให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจว่าตัวเองเป็นอีกบุคคลหนึ่ง
8. การขัดขวางการให้บริการของเซิร์ฟเวอร์ โดยการทำให้มีการใช้ทรัพยากรของเซิร์ฟเวอร์จนหมดหรือถึงขีดจำกัดของมัน
9. ไม่ปล่อยหรือสร้างโปรแกรมประสงค์ร้าย (Malicious Program) ซึ่งเรียกล่อๆ ว่า (Malware) เป็นโปรแกรมที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อทำการก่อกวน ทำลาย หรือทำความเสียหายระบบคอมพิวเตอร์ เครือข่าย โปรแกรมประสงค์ร้ายที่แพร่หลายในปัจจุบันคือไวรัสเวิร์ม และม้าโทรจัน
10. ไม่ก่อความรำคาญให้กับผู้อื่นโดยวิธีการต่าง ๆ
11. ไม่ผลิตหรือใช้สปายแวร์ (Spyware) โดยสปายแวร์จะใช้ช่องทางการเชื่อมต่อทางอินเทอร์เน็ตเพื่อแอบส่งข้อมูลส่วนตัวของผู้นั้นไปให้กับบุคคลหรือองค์กรหนึ่งโดยที่ผู้ใช้ไม่ทราบ
12. ไม่สร้างหรือใช้ไวรัส (weerapong Gh, เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา, <https://sites.google.com/site/chaiyapade571031196/2-khunthrrm-crythrrm-ni-kar-chi-thekhnoloyi-sarsnthes>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565)

อีกแนวคิดหนึ่ง พุทธรักษ์ มุลเมือง และสุชีวา วิชัยกุล กล่าวถึงจรรยาบรรณที่ผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต้องไม่ใช่คอมพิวเตอร์ทำร้าย หรือละเมิดผู้อื่น ต้องไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น ต้องไม่สอดแนมแก้ไข หรือเปิดดูแฟ้มข้อมูลของผู้อื่น ต้องไม่ใช่คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร ต้องไม่ใช่คอมพิวเตอร์สร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ ต้องไม่คัดลอกโปรแกรมของผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์ ต้องไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์ ต้องไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคมอันติดตามมาจากการกระทำของท่าน ต้องใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา และมีมารยาท (คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ, <https://computer.bcnv.ac.th/khunthrrm-laea-crythrrm-ni-kar-chi-sarsnthes>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565)

ส่วนคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีตามคำสอนของพระพุทธเจ้าสามารถมองได้อย่างหลากหลายประเด็นเช่นเดียวกัน สำหรับในที่นี้ ผู้เขียนขอเสนอตามคุณสมบัติของผู้นำเสนอข้อมูล หลักการนำเสนอข้อมูล และวิธีการนำเสนอข้อมูล ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามหลักคำสอนของพระพุทธองค์ดังนี้

คุณสมบัติผู้นำเสนอข้อมูล

คุณธรรมจริยธรรมที่เป็นคุณสมบัติภายในและภายนอกของผู้นำเสนอคือมีจุดมุ่งหมายให้ได้รับความสุขความเจริญแก่ผู้ฟังหรือผู้รับสารผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศดังนี้

1. ปณิธาน ผู้นำเสนอพึงตั้งเมตตาจิตไว้ในใจของตน หวังอนุเคราะห์ ไม่ใช่เพื่อหวังลาภสักการะและไม่นำเสนอกระทบใครให้เสียหาย หรือตำหนิต่างๆ ทำให้ผู้ฟังเกิดความไม่พอใจ
2. ปฏิสัมภิตา ผู้นำเสนอมีความเข้าใจปัญหา แดกฉานในอรรถนะ (เนื้อหาสาระ) เข้าใจในธรรม (อธิบาย ย่อหรือพิสดารได้) เข้าใจในหลักนิรุกติ (การซ้ำซ้อนในภาษา) และเข้าใจในหลักปฏิภาณ คือ ไหวพริบในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
3. พหูสูต ผู้นำเสนอต้องคงแก่เรียน ฟังมาก จำได้ คล่องปาก เพ่งพินิจให้ขึ้นในใจของตนและสามารถขบคิดได้ด้วยทฤษฎีคือเห็นตามได้ด้วยเหตุผลที่เป็นจริง

4. การรู้จักนำเสนอไปตามขั้นตอน การนำเสนอไปโดยคำนึงถึงภาวะของผู้ฟังเป็นหลัก โดยเริ่มจากสิ่งที่มองเห็นได้ด้วยตา ไปจนถึงพิจารณาเห็นด้วยปัญญาภายในของตน (Channarongs22, การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ, <https://channarongs22.wordpress.com>, เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565)

หลักการนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พุทธศาสนิกชนนำเสนออย่างมีคุณธรรมจริยธรรม ไม่เป็นการนำเสนอเพื่อผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก ส่วนชีวิตคนอื่นหรือสังคมจะเป็นอย่างไรไม่สนใจ ดังนั้น พระพุทธองค์จึงเสนอหลักการนำเสนอข้อมูลให้กับผู้อื่นหรือสังคมผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศดังนี้

1. อนุปวาโท แปลว่า ไม่ว่าร้ายใคร ไม่โจมตีใคร
2. อนุปมาโต แปลว่า ไม่ทำร้ายใคร ไม่ใช้กำลังเพื่อไปบังคับให้ใครเชื่อ ไม่ทำร้าย
3. ปาฏิโมกฺเข จ สํวโร แปลว่า มีความสำรวมในศีลและมารยาทให้ดี
4. มตฺตถนฺนํ จ ภาตฺตสฺมึ แปลว่า รู้จักประมาณในการรับประทาน
5. ปนตถจฺ สยนาสนํ แปลว่า นั่งนอนในที่สงบ
6. อธิจิตฺเต จ อาโยโค แปลว่า ประกอบความเพียรในอธิจิต (ขุ.ธ. 25/24/33-34)

วิธีการนำเสนอข้อมูล

พระพุทธเจ้าสอนให้ประชาชนรู้จักตนเองและสังคมอย่างมีสติ ไม่ทำร้ายตนเองและคนอื่น ดังนั้นวิธีการนำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศนี้จึงควรใช้เพื่อให้ผู้รับสารได้รับประโยชน์เป็นสำคัญดังนี้

1. นำเสนอเพื่อให้ผู้ฟังรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งที่ควรรู้ควรเห็น
2. นำเสนอเพื่อให้ผู้ฟังเห็นจริงได้
3. นำเสนอเพื่อให้ผู้ฟังได้รับผลแห่งการปฏิบัติตามสมควร (ม.ม. 13/330/322)

อีกนัยหนึ่ง วิธีการนำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศควรได้ดำเนินการอย่างมีหลักการดังนี้

1. นำเสนอจากรูปรธรรมไปหานามธรรม นำเสนอจากสิ่งที่รู้เห็นได้ง่าย เข้าใจกันอยู่แล้ว ไปยังสิ่งที่รู้เห็นได้ยากหรือยังไม่เข้าใจ

2. นำเสนอหลุ่มลึกลงตามลำดับ นำเสนอเรื่องจริงที่เคยรู้ ไปสู่เรื่องจริงที่ผู้ฟังไม่เคยรู้มาก่อน
3. นำเสนอด้วยอุปกรณ์เสริม ยกเรื่องที่มาแสดงให้ดู เพื่อให้ผู้ฟังเห็นด้วยตา ด้วยหู
4. นำเสนอตรงจุด ตรงประเด็น ไม่วกไปวนมาหรือสอนออกนอกเรื่อง
5. นำเสนอแต่พอดีเท่าที่จำเป็น สิ่งที่เขาอยากรู้ ไม่ได้สอนทุกเรื่อง
6. นำเสนอมีเหตุมีผล ผู้ฟังตรงเห็นจริงตามได้
7. นำเสนอสิ่งที่มีความหมาย เป็นประโยชน์ มีสาระแก่ผู้ฟัง

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมด จะเห็นได้ว่าคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องสำคัญมากในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสม โดยเป็นคุณธรรมจริยธรรมทั่วไปที่มีการกล่าวถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูล ซึ่งผู้นำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศนี้จะต้องให้ข้อมูลที่จริง

ไม่ใช่ข้อมูลเท็จ เพราะหากเป็นข้อมูลที่นำส่งออกไปเป็นข้อมูลไม่จริง ผลเสียก็จะเกิดขึ้นกับทุกฝ่าย อีกประการหนึ่ง หากมองผ่านคุณธรรมจริยธรรมในพุทธศาสนาแล้ว ก็ได้มีการระบุถึงการนำเสนอข้อมูลหรือการเทศนา การเผยแผ่หลักคำสอน ควรเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ กล่าวคือผู้นำเสนอข้อมูล หลักการนำเสนอข้อมูล และวิธีการนำเสนอข้อมูล ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องประพฤติปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระพุทธองค์ด้วย

3. วิเคราะห์คุณธรรมจริยธรรมกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสม

สำหรับคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมนี้ ผู้เขียนจะเน้นไปที่ผู้นำเสนอข้อมูลเป็นหลัก เพราะการนำเสนอประเด็นใดๆ ก็ตาม หากผู้นำเสนอข้อมูลนั้นมีความดีงามหรือมีคุณธรรมจริยธรรมประจำตัวแล้ว ย่อมเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน ดังนั้น คุณธรรมจริยธรรมที่จะวิเคราะห์แสดงจึงจัดว่าเป็นต้นน้ำของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม แต่สำหรับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนี้มีผู้กล่าวไว้อย่างหลากหลายหัวข้อ ผู้เขียนจึงขอยกคุณธรรมจริยธรรมบางประเด็นมากล่าวเพื่อนำไปสู่การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป กล่าวคือในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสมนี้ ผู้นำเสนอข้อมูลต่างๆ ต้องประกอบด้วยคุณธรรมจริยธรรม 4 ประการ ติดตัวอยู่เสมอ เพราะหากผู้นำเสนอข้อมูลขาดคุณธรรมจริยธรรมดังกล่าวแล้ว การนำเสนอข้อมูลที่เป็นเท็จหรือไม่ถูกต้องก็มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้นำเสนอข้อมูลต้องมีคุณธรรมจริยธรรมในการนำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสมดังนี้

1. ต้องมีความละเอียดใจในการนำเข้าสู่ข้อมูลเท็จ ในประเด็นนี้ เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้นำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศต้องมีความรู้สึกละเอียดใจที่จะนำเสนอข้อมูลที่ไม่ถูกต้องออกไปสู่สาธารณชน เพราะข้อมูลที่เป็นเท็จนั้นเมื่อนำเสนอออกไปแล้ว ย่อมเกิดผลเสียกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง หรือแม้แต่ผู้นำเสนอเองย่อมได้รับโทษไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสสอนถึงวิธีการนำเสนอข้อมูลโดยให้ผู้นำเสนอผู้มีจิตเมตตาแนะนำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้รับสารเท่านั้นคือต้องนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงไม่เท็จ ไม่ทำให้เกิดความบิดเบือนและเดือดร้อนนั่นเอง

2. ต้องมีความเกรงกลัวต่อผลที่จะเกิดขึ้นต่อการสร้างข้อมูลเท็จ เรื่องนี้จัดว่าเป็นประเด็นถัดมาจากข้อที่แล้ว เพราะการละเอียดใจที่จะแสดงข้อมูลเท็จย่อมสะท้อนไปหาผู้เสนอข้อมูลที่มีความเกรงกลัวต่อผลร้ายที่จะเกิดขึ้นตามมาด้วย ดังนั้น การเกรงกลัวต่อผลร้ายที่จะเกิดขึ้นจากการเสนอข้อมูลเท็จผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศควรเป็นเรื่องที่ผู้นำเสนอข้อมูลต้องให้ความสำคัญ ในประเด็นนี้ ตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว พระองค์ทรงเน้นให้ปฏิบัติตามหลักปาฏิโมกข์ ๖ ส่วโร แปลว่า มีความสำรวมในศีลและมารยาทให้ดี โดยให้มีศีลธรรมเป็นกรอบในการนำเสนอข้อมูล

3. ต้องมีความนึกคิดที่ดี ไม่ปล่อยสติจนทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ประการที่สามนี้ ผู้เขียนต้องการนำเสนอให้เห็นถึงความสำคัญของผู้เสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศว่าต้องมีความรู้สึกตัวอยู่เสมอ อย่าปล่อยเลือนำเสนอข้อมูลที่ไม่สร้างสรรค์เป็นอันตราย เพราะเมื่อขาดสติแล้ว โอกาสที่จะทำให้เกิดการส่งต่อข้อมูลผิด ๆ ออกไปได้ ทำนองเดียวกันกับการแชร์ข้อมูลเท็จนั่นเอง ซึ่งในปัจจุบันถือว่าเป็นความผิดทางกฎหมายด้วย

นอกจากเป็นการละเมิดคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม ในเรื่องนี้ พระพุทธเจ้าทรงสอนให้พุทธศาสนิกชนประกอบความเพียรในอธิจิต เพื่อที่ตนเองจะได้มีสติ ไม่ตกเป็นทาสของข้อมูลข่าวสารที่ถูกส่งถ่ายทอดกันมาอย่างไร้ขีดจำกัด ดังนั้น เมื่อข้อมูลที่ถูกส่งผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศมีความหลากหลาย มีทั้งข้อมูลเท็จและข้อมูลจริง จึงเป็นหน้าที่ที่ผู้นำเสนอข้อมูลจะต้องมีความรู้สึกตัว ไม่หลงลืมสตินำเสนอข้อมูลเท็จให้กับคนอื่นและสังคมได้ จะเป็นการดีที่สุด

4. ต้องมีความตระหนักรู้สึกตัวอยู่เสมอ เข้าใจตามข้อเท็จจริงของเรื่องราว ประการสุดท้ายนี้ ผู้เขียนมองว่าการมีความเข้าใจในข้อเท็จจริงของเรื่องราวทั้งหลายที่นำเสนอของผู้นำเสนอ นั้นเป็นเรื่องดีเป็นอย่างยิ่ง เพราะข้อมูลที่นำเสนอออกไปนั้น หากไม่เข้าใจตามความเป็นจริงของเรื่องราวแล้ว ข้อมูลนั้นย่อมมีแนวโน้มเป็นข้อมูลเท็จ แล้วในที่สุด เมื่อข้อมูลทั้งหลายที่เสนอออกไปเป็นเท็จ สิ่งดีงามในสังคมโดยรวมก็จะถูกทำลายทิ้งไปด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องตระหนักรู้สึกตัวดี ทุกครั้งก่อนนำเสนอข้อมูลออกไป ประเด็นนี้สอดคล้องกับหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ทรงสอนเกี่ยวกับการไม่ว่าร้ายใคร ไม่โจมตีใคร (อนุปวาโท) และไม่ทำร้ายใคร ไม่ใช่กำลังเพื่อไปบังคับให้ใครเชื่อ ไม่ทำร้าย (อนุปฆาโต) เพราะการขาดเสียซึ่งความตระหนักรู้สึกตัวย่อมมีโอกาสนำเสนอข้อมูลที่เป็นพิษภัยกับคนอื่นและสังคมได้ ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศจึงควรให้ความสำคัญกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้รับสารเป็นลำดับแรกด้วย

สรุปแล้ว ผู้นำเสนอข้อมูลอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนี้นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากปราศจากคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 4 ประการดังกล่าวแล้ว โอกาสที่ผู้นำเสนอข้อมูลจะนำตนเองไปสู่การสร้างข้อมูลเท็จหรือข้อมูลที่ไม่ถูกต้องจนทำให้เกิดความเสียหายกับผู้มาอ่านข่าวสารตลอดถึงสังคมด้วย ในที่สุด เมื่อสังคมเต็มไปด้วยข้อมูลที่ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นข้อมูลเท็จ สังคมก็จะกลายเป็นสังคมที่ไม่น่าเชื่อถือ เป็นสังคมข่าวโคมลอย เป็นสังคมที่คนในสังคมเต็มไปด้วยความหวาดระแวงขาดความเชื่อมั่นในองคาพยพหรือหน่วยทางสังคม ฉะนั้น การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนในสังคมจะมองข้ามไม่ได้เป็นอันขาด เรียกว่าสังคมจะชาวสะอาดเมื่อมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมนั่นเอง

4. บทสรุป

จากที่กล่าวมาทั้งหมด ทำให้เห็นได้ว่าคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมเป็นเรื่องที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นยุคไหนมีวันแม้แต่ในยุคนี้ที่เป็นยุคศิวิไลซ์ก็ตาม เพราะความมั่นคงยั่งยืนของสังคมนั้นจะเกิดขึ้นได้บนพื้นฐานแห่งการมีข้อมูลที่ต้องการและเชื่อถือได้ถูกนำเสนอออกไปให้ทุกคนในสังคมได้รับรู้และทราบเหมือนกัน ดังนั้น เมื่อแต่ละคนในสังคมมีหลักการในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลอย่างเหมาะสมแล้ว การที่เทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นโทษ ก็จะกลับกลายเป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ได้มากที่สุด ดังจะเห็นได้จากการที่เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเป็นเครื่องมือในทางการจัดการศึกษาในสถานการณ์ทางสังคมที่เต็มไปด้วยการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-2019 อย่างเป็นที่ประจักษ์ชัดแล้ว หรือแม้แต่ข่าวการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาเมื่อไม่นานมานี้ ก็ถูกนำเสนอผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศจนเป็นที่สนใจของประชาชนโดยทั่วไป แต่ในที่สุด ข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้รับการตรวจสอบแล้วว่าเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นข้อมูลที่ถูกร่าง

ขึ้นมาโดยผู้นำเสนอข่าวสารเอง ดังนั้น การมีคุณธรรมจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศนำเสนอข้อมูลให้กับคนในสังคมจึงเรื่องสำคัญและเป็นเรื่อง que ทุกคนและทุกองค์กร ตลอดถึงสังคมโดยรวมต้องให้ความสำคัญและมองผ่านเลยไปง่าย ๆ ไม่ได้ เพราะเท่ากับเป็นการส่งเสริมให้คนในสังคมสร้างข้อมูลที่ไม่เหมาะสมเข้าสู่ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

บรรณานุกรม

กิตานันท์ มลิทอง. (2540). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ลอง, ลารี่. (2543). เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา. (2542). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: เจริญเทพ เอ็ดดูเคชั่น.

พุทธรักษ์ มุลเมือง และสุชีวา วิชัยกุล. (2565). คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้สารสนเทศ.

<https://computer.bcnnv.ac.th/khunthrrm-laea-crythrrm-ni-kar-chi-sarsnthes>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565.

Channarongs22. (2565). การเผยแพร่พระพุทธรูปศาสนากับเทคโนโลยีสารสนเทศ.

<https://channarongs22.wordpress.com>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565.

weerapong Gh. (2565). เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา.

https://sites.google.com/site/chaiyapade_571031196/2-khunthrrm-crythrrm-ni-kar-chi-thekhnoloyi-sarsnthes. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 15 พฤษภาคม 2565.